

Ministerie van Veiligheid en Justitie

> Retouradres Postbus 20301 2500 EH Den Haag

Aan de voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving
Directie Juridische en
Operationele
Aangelegenheden
BJZ

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/venj

Datum 27 mei 2014

Onderwerp Beantwoording nadere vragen ontnemingsschikking Cees H.

T 070 370 79 11
F 070 370 79 00

Naar aanleiding van mijn brief van 13 maart 2014 over de uitzending van Nieuwsuur van 12 maart 2014 over de ontnemingsschikking met Cees H. in het jaar 2000 vond op 13 maart 2014 een debat plaats over deze schikking. In dit debat is vastgesteld dat de handelwijze van het Openbaar Ministerie destijds gebaseerd was op de toen bestaande wettelijke regeling. Als gevolg van deze wettelijke regeling moest bewezen worden dat onder beslag liggende bedragen rechtstreeks afkomstig waren van criminele activiteiten. Als dat niet lukte was destijds ontneming niet mogelijk. Mede naar aanleiding van deze en andere zaken is die wettelijke regeling nadien met regelmaat aangepast. Ten eerste om ervoor te zorgen dat het makkelijker is om in soortgelijke gevallen tot ontneming van het mogelijk wederrechtelijk verkregen voordeel te komen en ten tweede om de informatievoorziening rond de besluitvorming rond een schikking te optimaliseren en te moderniseren. Dit heeft tot gevolg dat vast staat dat met de huidige wettelijke regeling en de daarop gebaseerde richtlijnen een soortgelijke schikking niet meer en niet meer op deze manier kan plaatsvinden.

Ons kenmerk
506552

*Bij beantwoording de datum
en ons kenmerk vermelden.
Wilt u slechts één zaak in uw
brief behandelen.*

Tijdens het debat zijn de totstandkoming van de ontnemingsschikking en het uiteindelijke schikkingsbedrag van fl. 750.000,— (het wederrechtelijk verkregen voordeel) uitvoerig besproken. In dat debat is daarnaast aan de orde geweest dat beslag gelegd was op meer dan het uiteindelijke schikkingsbedrag. Omdat van dit onder beslag liggende bedrag niet kon worden vastgesteld dat het verkregen was met criminele activiteiten werd door Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie (BOOM) de inschatting gemaakt dat ontneming in een gerechtelijke procedure twijfelachtig zou kunnen zijn. Om die reden werd ervoor gekozen genoeg te nemen met een deel van het onder beslag liggende bedrag en moest geaccepteerd worden dat niet het gehele bedrag kon worden ontnomen. vaststaat dat het restantbedrag, dat overeenkomstig de ontnemingsschikking zou worden overgemaakt, rechtmatig toebehoorde aan Cees H. (en de zijnen). Daarom kon niet worden tegengehouden dat het restant aan Cees H. ter beschikking werd gesteld. Staatssecretaris Wiebes heeft in het kader van het debat uitgelegd dat niet duidelijk is of er destijds fiscale incassomaatregelen konden worden genomen waarmee dit bedrag alsnog zou kunnen worden afgepakt.

Opmerking [AS1]: Opmerken dat de minister nu geïnformeerd wordt en toestemming moet verlenen??

Naar aanleiding van het debat is bij uw Kamer onduidelijkheid blijven bestaan over de financiële afwikkeling van deze schikking. Uw Kamer heeft dit debat en naar aanleiding van uitlatingen van onder andere de advocaten van Cees H. nadere vragen gesteld. Met deze brief beantwoord ik die

Opmerking [AS2]: Dit roept wel weer de discussie over de geheimhouding op in relatie tot de fiscus

vragen en doe ik verslag van het onderzoek dat ik heb laten uitvoeren in het kader van de gewenste nadere toelichting.

Zoals ik in het debat en in de beantwoording op 8 april 2014 van de Kamervragen van het lid De Wit (SP) van 20 maart 2014 over *'de onduidelijkheden die zijn blijven bestaan na het debat over het sluiten van deals met criminelen'*⁴ expliciet heb aangegeven, heb ik voorafgaand aan het debat geen zelfstandig onderzoek gedaan naar de feitelijke afwikkeling van de schikking en heb ik ook geen inzage gehad in de bankrekeningen waarvan destijds gebruik zou kunnen zijn gemaakt. ~~ben ik ten behoeve van het debat geen bankrekeningen nagegaan.~~ De rekensom die ik tijdens het debat met betrekking tot het uiteindelijk overgemaakte bedrag heb gemaakt, baseerde ik op de bedragen zoals die zijn vermeld in het advies van het Bureau Ontnemingswetgeving Openbaar Ministerie (BOOM) BOOM van 4 februari 2000 aan het College van Procureurs-Generaal (hierna: het College) (waarin u inmiddels vertrouwelijke inzage heeft gekregen) en op de afspraken die door de betrokkenen hierover zijn neergelegd in de ontnemingsschikking. Voorts heb ik u laten weten dat ik bij het College navraag had gedaan over de financiële afwikkeling en dat het College mij hierover had bericht dat rechtspersonen (en dus ook banken) hun gegevens volgens de wet zeven jaren dienen te bewaren. Die termijn was reeds enkele jaren verstreken. Banken kunnen de gegevens langer bewaren, maar navraag bij de banken waar het OM destijds bankierde leverde geen resultaat op.

Opmerking [AS3]: Waar?

Opmerking [AS4]: Dit roept vraag op waarom niet, wat is de reden? Die dan ook vermelden. Zie hierna

Mede gelet op het debat met uw Kamer was dit resultaat voor mij onvoldoende. Ik heb er begrip voor dat er desondanks nog vragen bij uw Kamer leefden. Omdat ik het van het grootste belang vond dat er 14 jaar na de schikking en meer dan 20 jaar na de aanvang van de strafzaak tegen Cees H. alsnog zoveel mogelijk ultieme duidelijkheid zou komen over de feitelijke gang van zaken en dat alles in het werk wordt gesteld om de gegevens over de financiële afwikkeling te achterhalen, heb ik bij de beantwoording van uw vragen op 8 april 2014 aangekondigd dat het OM nog in de financiële administratie en bij haar ICT diensten van het OM nader onderzoek zou doen en dat het College nog in afwachting was van de uitkomsten daarvan. Ik zegde toe uw Kamer te zullen informeren over dat onderzoek. Bij de regeling van werkzaamheden van 9 april 2014 heeft uw Kamer mij op verzoek van het lid Berndsen-Jansen (D66) verzocht de resultaten daarvan aan uw Kamer te doen toekomen. Daarop heb ik de voorzitter van het College verzocht hiertoe een uiterste inspanning te leveren en een aanvullend onderzoek te (laten) verrichten naar de financiële afwikkeling van de ontnemingsschikking destijds en daartoe ook met betrokkenen te spreken.

Opmerking [AS5]: Misschien teveel van het goede

De leden Van Toorenburg (CDA) en Berndsen-Jansen (D66) hebben daarbij aangedrongen dat vooral ook de standpunten van de advocaten van Cees H. bij het onderzoek betrokken zouden worden, nu deze in de media een ander beeld schetsten van de feitelijke gang van zaken van deze schikking dan mij op basis van de aan mij ter beschikking staande stukken ten tijde van het debat bekend was.

Opmerking [AS6]: Waar ook weer? Regeling of debat, ik dacht regeling

In opdracht van de voorzitter van het College heeft mr. H.A. van Brummen, voormalig lid van het College, dit onderzoek uitgevoerd. De heer Van Brummen heeft de nog beschikbare documenten geanalyseerd alsmede met (voormalig) verantwoordelijken binnen het OM en direct betrokkenen, waaronder de beide destijds betrokken advocaten, gesproken. Daarnaast heeft hij getracht informatie over de financiële afwikkeling te vinden en heeft hij gesprekken gevoerd met

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, Aangangsels, nr. 1650.

deskundigen ter zake van de in de periode 1993-2000 in gebruik zijnde financiële systemen.

De uitkomsten van het onderzoek heb ik met de toenmalig verantwoordelijk officier van justitie thans de staatssecretaris besproken, die zich in deze uitkomsten kan vinden.

Uitkomsten van het onderzoek naar de financiële afwikkeling

De voorzitter van het College heeft mij op 26 mei 2014 geïnformeerd over de uitkomsten van het onderzoek. Ik zal uw Kamer vertrouwelijke inzage in het rapport van de heer Van Brummen geven. Dit rapport kan ik niet openbaren omdat het gegevens bevat die betrekking hebben op nog levende personen en daarop nog steeds de destijds overeengekomen contractuele geheimhoudingsverplichting van toepassing is. Ik zal uw Kamer dan ook in deze brief in algemene termen informeren.

De uitkomsten van het onderzoek houden globaal het volgende in.

De onderzoeker heeft andermaal vastgesteld dat de betreffende schikking door het college van Procureurs-Generaal was besproken en dat zij met de schikking heeft ingestemd.

De onderzoeker is erin geslaagd een deel van de gang van zaken van destijds te reconstrueren. Dat heeft er niet toe geleid dat er zekerheid kan worden geboden hoe de financiële afwikkeling van de ontnemingsschikking in 2000 is verlopen en wat de precieze omvang was van de saldi van de Luxemburgse bankrekeningen waarop in 1993 beslag werd gelegd.

Uit de nog beschikbare documenten komt wel naar voren dat het saldo van de in de ontnemingsschikking genoemde bankrekeningen en de daaraan gekoppelde effectenrekeningen waarop beslag was gelegd die zijn genoemd in de ontnemingsschikking en die in het debat aan de orde zijn geweest, in 1993 een hogere waarde vertegenwoordigde dan het 7 jaar later door BOOM genoemde bedrag, een waarde vertegenwoordigden van fl. 2.945.101,45. De onderzoeker heeft niet kunnen vaststellen Niet kan worden vastgesteld wat het verschil in waarde verklaart tussen beide genoemde bedragen. waarin het verschil is gelegen tussen deze waarde en het bedrag van 2 miljoen gulden ten tijde van de ontnemingsschikking in 2000 waover in het advies van het BOOM van 4 februari 2000 wordt gesproken.

Uit De uitkomsten van het onderzoek blijkt tenen voorts dat er inderdaad over de financiële afwikkeling geen administratie – intern noch extern – meer beschikbaar is waaruit de feitelijke financiële afwikkeling van de schikking blijkt. Dit heeft verschillende oorzaken. In de eerste plaats heeft dit te maken met de wettelijk voorgeschreven bewaartermijn van transactiegegevens bij banken. Artikel 10, derde lid, van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek bepaalt dat rechtspersonen hun gegevens zeven jaren dienen te bewaren. Deze termijn is inmiddels ruim verstreken. In navolging van de navraag die het OM eerder naar deze financiële afwikkeling bij de eigen banken had gedaan, heeft het OM wederom navraag gedaan bij de bank waarbij het OM toentertijd bankierde. Ook is navraag gedaan bij de bank waarbij de derde bankierde, aan wie het restantbedrag overeenkomstig de ontnemingsschikking zou zijn overgemaakt, bankierde. Van deze banken konden geen gegevens meer worden verkregen die betrekking

Opmerking [AS7]: Ik vind dat dit noodzakelijk is om te verklaren waarom Fred niet is betrokken bij het onderzoek

Met opmaak: Lettertype: Niet Cursief

Opmerking [AS8]: Ik ben heel ongelukkig over het feit dat de OvJ destijds niet is geraadpleegd. Daar komt hoe dan ook gedonder van. Misschien hier toevoegen hoe het gegaan is

Opmerking [AS9]: Is dit de hele onderbouwing?

Opmerking [AS10]: Ik heb het boom advies niet gelezen. Klopt dit letterlijk?

hebben op de Dit leverde geen gegevens op over de financiële afwikkeling van de ontnemingsschikking.

In de tweede plaats was de financiële administratie uit de betreffende periode bij het parket en het gerecht Amsterdam niet te traceren door een opeenvolging en ontvlechting van gezamenlijke systemen voor OM en de rechtspraak en daarbij toegepaste schoningslagen. Toegang tot gegevens van vóór 2002 bleek daardoor niet meer mogelijk. Ook bij het Gemeenschappelijk Dienstencentrum ICT (GDI) van het ministerie bleek toegang tot het toenmalige financiële systeem niet meer mogelijk en waren geen back-ups meer beschikbaar.

Ten slotte blijkt uit de onderzoeksresultaten dat er voor het overige geen documenten meer voorhanden zijn en dat de geïnterviewde betrokkenen geen zódanige herinneringen hebben om onderbouwde uitspraken te kunnen doen over wat in 2000 bij de financiële afwikkeling van de ontnemingsschikking in de zaak tegen Cees H. feitelijk is overgemaakt.

Ten slotte blijkt uit het onderzoek dat er voor het overige geen documenten meer voorhanden zijn en dat de geïnterviewde betrokkenen onvoldoende herinneringen hebben op basis waarvan zij onderbouwde uitspraken zouden kunnen doen over wat in 2000 bij de financiële afwikkeling van de ontnemingsschikking

Teleurstellend is overigens dat Gevraagd naar de onderhavige zaak beroepen de bij deze zaak betrokken advocaten zich desgevraagd op hun geheimhoudingsplicht beroepsgeheim beroepen, maar handhaven hun eerder in de media ingenomen standpunten wel wensen te handhaven. Dit maakt het voor de onderzoeker onmogelijk hun – naar mijn mening overigens vergaande – beschuldigingen op waarheid te toetsen.

De voorzitter van het College heeft mij laten weten zich te kunnen vinden in de hierboven vermelde bevindingen van de heer Van Brummen.

Gelet op het voorgaande kom ik tot de conclusie dat ik uw Kamer helaas niet verder kan informeren over de feitelijke geen helderheid kan verschaffen over de financiële afwikkeling van de ontnemingsschikking in 2000. Dit is voor uw Kamer en voor mijzelf geen bevredigende uitkomst.

Het Als gevolg van organisatieveranderingen gaat het OM gaat vandaag de dag strikter om met informatievoorziening. De inrichting daarvan is van dien aard dat – binnen de kaders van de wettelijke bewaartermijnen – nu wel inzicht zou kunnen worden geboden in de financiële afwikkeling van ontnemingsschikkingen.

In de bijlage bij deze brief maak ik ten slotte van de gelegenheid gebruik om te antwoorden op de door uw Kamer voorafgaand aan het debat van 13 maart 2014 gestelde schriftelijke vragen 8, 61, 74, 92 en 94, waarvan ik in mijn brief van 13 maart 2014² aan uw Kamer heb toegezegd ze op een later tijdstip te zullen beantwoorden.

Ik concludeer dat op basis van de nu geldende wettelijke regeling en de daarop gebaseerde richtlijnen geen ontnemingsschikkingen meer op deze wijze kunnen worden gesloten. Ik stel vast dat het nu makkelijker is dan toen om wederrechtelijk verkregen voordeel met succes te ontnemen. Ik heb alles in het werk gesteld om de feitelijke gang van zaken van destijds te achterhalen maar moet accepteren dat dit niet volledig is gelukt.

Opmerking [AS11]: Hoezo? Dit mag een bank toch nooit geven?? Rare opmerking. Zie blz 3 van het rapport "de banken konden om praktische en/of juridische redenen evenmin gegevens worden verkregen die betrekking hebben op de financiële afwikkeling" die is begrijpelijker

Opmerking [AS12]: Letterlijk de tekst overgenomen van het rapport

Opmerking [AS13]: Toegang onmogelijk of zijn die gegevens er niet meer? Maakt veel verschil

Opmerking [AS14]: idem

Opmerking [AS15]: wat is de functie van deze zin?

Opmerking [AS16]: Waarom dit niet verwijderen?

Opmerking [AS17]: hoezo "voorziening" daar gaat het toch helemaal niet om? Het gaat om het bewaren van informatie

Opmerking [AS18]: ook na 14 jaar? Geloof ik niets van omdat de bewaartermijnen niet veranderd zijn. Opmerking kan niet kloppen

² Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 33 750 VI, nr. 112

Ik verzeker u dat een maximale inspanning is gepleegd om de door u en mij
gewenste duidelijkheid te verschaffen.

De Minister van Veiligheid en Justitie,

I.W. Opstelten

BIJLAGE

Beantwoording vragen 8, 61, 74, 92 en 94 van 12 maart 2014

Vraag 8

Is in vergelijkbare gevallen met schikkingsovereenkomsten de (toenmalig) minister van Justitie wel geconsulteerd en/of geïnformeerd?

Antwoord op vraag 8

Mij zijn hiervan geen gevallen bekend.

Vraag 61

Hoeveel vorderingen heeft het OM ingesteld sinds 2001 en wat is de hoogte van de geïncasseerde bedragen? Hoeveel schikkingen zijn in totaal afgedaan in 2001 en voor welk bedragen?

Antwoord op vraag 61

In 2001 heeft het OM 70 ontnemingsschikkingen afgedaan. Hiermee werd een bedrag geïncasseerd van 9,6 miljoen gulden.^[1] Het totaal in 2001 geïncasseerde ontnemingsbedrag bedroeg 19,7 miljoen gulden.

De geïncasseerde ontnemingsbedragen worden gevormd door ontnemingsschikkingen, door de rechter opgelegde ontnemingen en transacties met een ontnemingscomponent. Sinds 2008 zijn ook de verbeurdverklaringen daarin opgenomen. Sinds 2008 wordt hiervoor de term afpakken gebruikt. Over de afpakresultaten heb ik uw Kamer diverse keren geïnformeerd.³ In het onderstaande overzicht wordt het resultaat van ontneming/afpakken sinds 2001 weergegeven zonder dat hierbij onderscheid wordt gemaakt naar de wijze waarop dit heeft plaatsgevonden.

Jaar	Geïncasseerde ontnemingsbedragen (ontnemingsschikkingen, door de rechter opgelegde ontnemingen, transacties met een ontnemingscomponent en vanaf 2008 inclusief verbeurdverklaringen) in miljoenen Euro's ⁴
2001	9
2002	8
2003	10
2004	11
2005	11
2006	18
2007	23
2008	31
2009	51
2010	55
2011	44 in eerdere brief genoemd, nu afgerond 45

^[1] Tweede Kamer, vergaderjaar 2001-2002, Aanhangstel van de Handelingen, nr. 1017

³ Tweede Kamer, vergaderjaar 2010-2011, 29 911, nr. 51,

Tweede Kamer, vergaderjaar 2011-2012, 29 911, nr. 69

Tweede Kamer, vergaderjaar 2012-2013, 29 911, nr. 82

Tweede Kamer, vergaderjaar 2013-2014, 17 050, nr. 450

⁴ Bron: OM

2012	50
2013	90

Vraag 74

Gebeurt het vaker dat het OM schikkingen sluit met criminelen waarbij wordt afgesproken dat dit buiten medeweten van de Belastingdienst gebeurt?

Vraag 94

Zijn er door het OM vaker vergelijkbare clausules als onder punt 5 in overeenkomsten met criminelen opgenomen? Kwam het vaker voor dat werd afgesproken de Belastingdienst er buiten te houden en doelbewust niet te informeren?

Antwoord op vragen 74 en 94

Mij zijn geen andere ontnemingschikkingen bekend waarin is afgesproken de Belastingdienst buiten dergelijke ontnemingschikkingen te houden en doelbewust niet te informeren. Ik merk hierbij echter op dat, zoals ik u in mijn brief van 13 maart 2014 heb aangegeven, de systemen van het OM niet zijn ingericht op het genereren van dergelijke informatie.

Het afstemmen met ketenpartners is in de huidige tijd de standaard werkwijze. In mijn brief van 20 december 2013⁵ heb ik u geïnformeerd over het actieplan ter versterking van de aanpak van fraude. Zoals in deze brief aangegeven wordt bij het terugvorderen en afpakken opgetreden als één overheid. Ketensamenwerking staat bij het afpakken centraal. In de 'afpakketen' werkt het OM onder andere samen met de Nationale Politie, de Bijzondere Opsporingsdiensten, de Koninklijke Marechaussee, de Belastingdienst, de Regionale Informatie- en Expertise Centra, het Landelijk Informatie- en Expertise Centrum, de Infobox Crimineel en Onverklaarbaar Vermogen (ICOV), het Centraal Justitieel Incasso Bureau (CJIB), de Domeinen, Dienst Roerende Zaken (DRZ) en de Financial Intelligence Unit Nederland (FIU-NL).

In de op 1 januari 2014 in werking getreden OM-aanwijzing Afpakken wordt expliciet gewezen op de rol die andere overheden en ook benadeelde partijen daarin kunnen hebben. Vanuit oogpunt van effectiviteit loont het om steeds te bezien welke mogelijkheden anderen hebben. Afpakken is dus bij uitstek een terrein waarop het Openbaar Ministerie actief de samenwerking met anderen zoekt. Afstemming met de Belastingdienst voorkomt dat de verdachte/veroordeelde nadat hem een ontnemingsmaatregel is opgelegd of met hem een schikking of transactie met een ontnemingscomponent is getroffen, ook nog wordt geconfronteerd met belastingheffing over het wederrechtelijk verkregen voordeel.

Vraag 92

Is bij het aanstellingsgesprek van de huidige staatssecretaris van Veiligheid en Justitie met de minister-president gesproken over de zaken die hebben gespeeld in de tijd dat de staatssecretaris werkzaam was als officier van justitie? Is daarbij gesproken over handelingen van de staatssecretaris die onderwerp zouden kunnen zijn van politieke discussie, zoals het maken van afspraken met drugscriminelen?

Antwoord op vraag 92

Het gesprek tussen de formateur en de kandidaat-bewindspersoon wordt gevoerd op basis van de brief van de minister-president d.d. 20 december 2002. Dit gesprek is vertrouwelijk en over de inhoud hiervan worden geen mededelingen gedaan (Kamerstukken II 2002/3, 28754, nr. 1, p. 5). De minister-president heeft in de Tweede Kamer verantwoording afgelegd over de kabinetsformatie tijdens het debat over de regeringsverklaring bij het aantreden van het kabinet.

